

Sygn. akt V Ca 3125/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Machoń
Sędziowie:	SSO Magdalena Majewska SSR del. Dorota Walczyk (spr.)
Protokolant:	stażysta Julita Gałys

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Skarbu Państwa - Agencji (...)

przeciwko J. F.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie

z dnia 3 sierpnia 2018 r., sygn. akt I C 1854/18

1. oddala apelację;
2. zasądza od J. F. na rzecz Skarbu Państwa – Agencji (...) 135 (sto trzydzieści pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

Sygn. akt V Ca 3125/18

UZASADNIENIE

Skarb Państwa Agencja (...) dochodził w niniejszej sprawie zapłaty od J. F. kwoty 3.718,97 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 14 listopada 2017 roku do dnia zapłaty i zasądzenia kosztów postępowania.

Pozwany wnosił o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania.

Wyrokiem z dnia 3 sierpnia 2018 r. Sąd Rejonowy:

1. zasądził od pozwanego J. F. na rzecz powoda Skarbu Państwa-Agencji (...) kwotę 3.718,97 zł (trzy tysiące siedemset osiemnaście złotych dziewięćdziesiąt siedem groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 14 listopada 2017 roku do dnia zapłaty;
2. zasądził od pozwanego J. F. na rzecz powoda Skarbu Państwa-Agencji (...) kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. nakazał pobrać od pozwanego J. F. na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie kwotę 186 zł (sto osiemdziesiąt sześć złotych) tytułem opłaty sądowej od pozwu, od której uiszczenia powód był zwolniony.

Sąd oparł rozstrzygnięcie na ustaleniach :

Pozwany jest właścicielem lokalu przy ul. (...) W W. na podstawie umowy sprzedaży z dnia 7.07.2005 r. zawartej przed notariuszem w W. M. M. (1), za rep. A nr (...). Dla lokalu tego Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa prowadzi księgę wieczystą nr (...). Z powyższym lokalem związany jest udział wynoszący 0,0122 części w częściach wspólnych - prawie współwłasności budynku i prawie współużytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej przy ul. (...) w W., której właścicielem jest powód. Orzeczeniem z dnia 2.10.2012 r., wydanym w sprawie o znaku (...) Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. orzekło, że od dnia 1.01.2010 r. opłata roczna z tytułu użytkowania wieczystego powyższej nieruchomości (w udziale wynoszącym 0,012 części) wynosi 1.186,51 zł.

Sąd zważył, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości . Jak wskazał Sąd powód domagał się zasądzenia od pozwanego należności z tytułu opłat rocznych za użytkowanie wieczyste nieruchomości, której powód jest właścicielem, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie. Na pozwanym jako właścicielu nieruchomości lokalowej, z którą związany jest udział w użytkowaniu wieczystym gruntu ciąży obowiązek uiszczania opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego w terminach do dnia 31 marca każdego roku, co wynika jak skazał Sąd z art. 238 k.c. oraz art. 71 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Wysokość tej opłaty od dnia 1.01.2010 r. wynosi 1.186,51 zł rocznie, co wynika z orzeczenia Samorządowego Kolegium Odwoławczego w W. z dnia 2.10.2012 r. Sąd wskazał, że należność z tytułu opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste nieruchomości za lata 2015-2017 wynosi 3.559,53 zł. Powód dochodził jedynie części tej kwoty, tj. sumy 3.402,32 zł, w związku z objęciem pozwem opłaty za 2015 r. do wysokości 1.029,30 zł. Pozostała część roszczenia objęta pozwem, czyli kwota 316,65 zł, stanowią jak wskazał Sąd należne na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. odsetki ustawowe za opóźnienie liczone od dat wymagalności opłat za poszczególne lata (od dnia 1 kwietnia każdego roku). Dalsze odsetki ustawowych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu liczonych od należności głównej i od skapitalizowanych odsetek, Sąd zasądził na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. i art. 482 § 1 k.c.

Sąd nie podzielił podniesionego przez pozwanego zarzutu braku należytego umocowania pełnomocnika powoda. Sąd zwrócił uwagę, że M. M. (2) – zastępca Prezesa Agencji (...) (k. 15) w dniu 30.03.2017 r. udzielił pełnomocnictwa P. D. Oddziału (...) w W. Agencji (...) do reprezentowania powoda przed Sądami, przy czym pełnomocnictwo to obejmowało umocowanie do udzielania dalszych pełnomocnictw radcom prawnym i innym pracownikom powoda (k. 14). Natomiast w dniu 3.07.2017 r. P. K. udzielił pełnomocnictwa do reprezentowania powoda przed Sądami E. M. – pracownikowi powoda (k. 13). Z treści pełnomocnictwa udzielonego P. K. wynikało jak wskazał Sąd, że mógł on udzielić dalszego pełnomocnictwa pracownikowi powoda w osobie E. M., która wniosła pozew.

Sąd wskazał, że przepis art. 91 pkt 3 k.p.c., nie wyklucza możliwości przewidzenia w pełnomocnictwie procesowym umocowanie do udzielenia dalszego pełnomocnictwa procesowego innym osobom niż adwokat lub radca prawny, a takie uprawnienie zawierało pełnomocnictwo udzielone P. K. w dniu 30.03.2017 r. Na tej podstawie P. K. skutecznie w ocenie Sądu udzielił dalszego pełnomocnictwa E. M.. Niezależnie od powyższego, co podkreślił Sąd, drugi pełnomocnik powoda w osobie r.pr. M. P. na str. 2 pisma przygotowawczego z dnia 12.07.2018 r. (k. 40) oświadczyła, że potwierdza wszystkie czynności dokonane w sprawie przez E. M.. Prawidłowość umocowania r.pr. M. P. do działania w imieniu powoda (wynikającego z pełnomocnictwa udzielonego przez P. K. – k. 42) nie była jak zaznaczył Sąd kwestionowana

przez powoda. Wobec powyższego jak wskazał Sąd, nawet gdyby przychylić się do stanowiska powoda, że pierwotnie E. M. nie była należycie umocowana do działania w imieniu powoda, to brak ten został konwalidowany przez powyższe oświadczenie r.pr. M. P..

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c., zasądzając od pozwanego (który przegrał sprawę w całości) na rzecz powoda całe koszty procesu, tj. kwotę 900 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego. W związku zaś z faktem, że powód był zwolniony od obowiązku uiszczenia opłaty od pozwu na podstawie art. 94 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, równowartość tej opłaty nakazano pobrać od pozwanego na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od wyroku złożył Pozwany, zaskarżając w części wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie, Wydział I Cywilny, wydany w dniu 3 sierpnia 2018 r. w sprawie o sygn. akt I C 1854/18, tj. w zakresie punktu 1 co do kwoty 1410,16 zł i odsetek ustawowych za opóźnienie od tej kwoty od dnia 14 listopada 2017 r. do dnia zapłaty oraz punktów 2 i 3 wyroku.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 91 pkt 3 w zw. z art. 87 § 2 k.p.c. w zw. z art. 97 § 1 i 2 poprzez ich błędną wykładnię, polegającą na uznaniu, że pracownik, który działa na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez osobę reprezentującą powoda może udzielić dalszego pełnomocnictwa substytucyjnego innemu pracownikowi powoda, mimo że udzielanie substytucji przez pracownika innemu pracownikowi nie jest możliwe na gruncie przepisów polskiego k.p.c.,
2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 118 k.c. poprzez jego niezastosowanie polegające na uznaniu, iż powództwo w zaskarżonej wysokości się nie przedawniło, pomimo iż w okresie 3 lat nie zostało skutecznie złożone powództwo.

Pozwany wniósł o:

uchylenie zaskarżonego wyroku oraz odrzucenie pozwu z uwagi na z art. 386 § 3 k.p.c., zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wg norm prawem przepisanych, za obie instancje.

Ewentualnie zmianę zaskarżonego wyroku, w ten sposób aby oddalić powództwo co do kwoty 1410,16 zł oraz odsetki ustawowe za opóźnienie od tej kwoty od dnia 14 listopada 2017 r. do dnia zapłaty, zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wg norm prawem przepisanych za obie instancje

W odpowiedzi na apelację Powód wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona.

Pozwany podnosi w niej dwa zarzuty, przy czym uwzględnienie pierwszego dotyczącego naruszenia prawa procesowego prowadziłoby do uznania zasadności zarzutu naruszenia prawa materialnego poprzez niezastosowanie w sprawie art. 118 k.c.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy (niekwestionowane w apelacji) podziela również zaprezentowaną ocenę prawną, w tym ocenę zarzutu powielonego aktualnie w apelacji.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 91 pkt 3 k.p.c. w zw. z art. 87 § 2 k.p.c. w zw. z art. 97 § 1 i 2 k.p.c. W ocenie Sądu Okręgowego zarzut ten uznać należy za chybiony. Pozwany wskazuje w uzasadnieniu w/w zarzutu, że pełnomocnik substytucyjny, który złożył pozew został ustanowiony w sposób nieprawidłowy, a wobec tego pozew nie został przez niego skutecznie złożony i brak ten jest niekonwalidowalny.

Z zarzutami tymi nie sposób się zgodzić.

Zgodnie z art. 87 § 2 zd.1 k.p.c. Pełnomocnikiem osoby prawnej lub przedsiębiorcy, w tym nieposiadającego osobowości prawnej, może być również pracownik tej jednostki albo jej organu nadrzędnego. Art. 91 ust. 3 k.p.c. stanowi zaś, że pełnomocnictwo procesowe obejmuje z samego prawa umocowanie do udzielenia dalszego pełnomocnictwa procesowego adwokatowi lub radcy prawnemu. Natomiast zgodnie z art. 97 k.p.c. po wniesieniu pozwu sąd może dopuścić tymczasowo do podjęcia naglącej czynności procesowej osobę niemogącą na razie przedstawić pełnomocnictwa. Zarządzenie to sąd może uzależnić od zabezpieczenia kosztów. Sąd wyznaczy równocześnie termin, w ciągu którego osoba działająca bez pełnomocnictwa powinna je złożyć albo przedstawić zatwierdzenie swej czynności przez stronę. Jeżeli termin upłynął bezskutecznie, sąd pominie czynności procesowe tej osoby. W tym wypadku przeciwnik może żądać od działającego bez umocowania zwrotu kosztów spowodowanych jego tymczasowym dopuszczeniem.

Mając na uwadze treść przepisów, przede wszystkim wskazać należy, że osoba podpisana pod pozwem jest pracownikiem powoda (okoliczność ta nie była kwestionowana), a wobec tego jest osobą, która zgodnie z art. 87 k.p.c. może być pełnomocnikiem strony. W ocenie Sądu Okręgowego pełnomocnictwo substytucyjne jej udzielone jest ważne i skuteczne. W postanowieniu z dnia 19 listopada 1998 r., III CZ 133/98 (OSNC 1999, nr 4, poz. 86 z glosami A. Zielińskiego, Pal. 1999, nr 9–10, s. 209 i K. Zagrobelnego, OSP 1999, z. 12, poz. 217 oraz z omówieniem Z. Krzezińskiego, Przegląd orzecznictwa, Pal. 2000, nr 5–6, s. 189), Sąd Najwyższy trafnie podkreślił, że pełnomocnictwo procesowe obowiązuje w granicach określonych w art. 91 tylko wtedy, gdy zostało wyrażone oświadczenie o udzieleniu pełnomocnictwa bez oznaczania jego zakresu. Wynikające z ustawy udzielenie dalszego pełnomocnictwa procesowego (substytucji) dotyczy każdego pełnomocnika, ale może nastąpić tylko na rzecz adwokatów i radców prawnych, a także prawników zagranicznych wykonujących stałą praktykę w zakresie wynikającym z ustawy o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Polsce (por. uwagi do art. 87 i 87¹). Jeśli natomiast pełnomocnictwo dopuszcza udzielenie substytucji także innym osobom, dotyczy to tylko tych, które – w myśl art. 87 – mogą w danej sprawie być pełnomocnikami (por. orzeczenie SN z dnia 19 stycznia 1946 r., C.I. 851/45, OSN 1947, nr 3, poz. 64). Podzielając powyższy pogląd wskazać należy, że z pełnomocnictwa udzielonego pracownikowi przez Powoda wynika, że może on udzielić dalszych pełnomocnictw w tym pracownikom. W związku z tym, ponieważ z pełnomocnictwa procesowego wynika szerszy zakres niż a art. 91 k.p.c., a przy tym nie wykracza on poza normy prawa, bowiem pozwala udzielać pełnomocnictwa pracownikowi, czyli osobie wskazanej w art. 87 k.p.c. Pełnomocnictwo substytucyjne jest ważne i skuteczne, a tym samym ważne i skuteczne było wniesienie pozwu. Nie ma wobec tego podstaw do odrzucenia pozwu. Nie zaszła również podstawa do stwierdzenia nieważności postępowania. Powód był bowiem prawidłowo reprezentowany w niniejszym postępowaniu wobec należytego umocowania, już od wniesienia pozwu. Z tych względów nie zaszła podstawa do uchylecia zaskarżonego wyroku.

W tym miejscu wskazać należy, że powyższe stanowisko nie stoi w sprzeczności z najnowszym orzecznictwem i poglądami doktryny. Jak wskazuje się bowiem w uchwale Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 8 lipca 2008 r. w sprawie III CZP 154/07- pełnomocnictwo jest oświadczeniem woli upoważniającym określoną osobę do działania w imieniu i ze skutkiem dla reprezentowanego. Z zasady granice umocowania pełnomocnika określa mocodawca w oświadczeniu o udzieleniu pełnomocnictwa (art. 96 k.c.). W wypadku pełnomocnictwa procesowego zakres umocowania określa ustawa (art. 91 k.p.c.), która nie wyklucza możliwości jego ograniczenia ani innych zmian zakresu umocowania, wymagających jednak ujęcia w treści pełnomocnictwa (art. 92 k.p.c.). Pełnomocnictwo procesowe kształtuje autonomiczny stosunek prawny, którego istotnym elementem jest stosunek zewnętrzny zachodzący pomiędzy pełnomocnikiem a sądem i drugą stroną procesu (uczestnikiem postępowania), normowany przepisami prawa procesowego o charakterze bezwzględnie obowiązującym. Pełnomocnictwo to wywołuje skutki tylko dla niego właściwe, a istotne warunki określające jego udzielenie wynikają z przepisów prawa procesowego. Zasada ustanawiania pełnomocnika według swobodnego uznania strony (art. 86 k.p.c.) doznaje w pewnych wypadkach ograniczenia (.....) albo na ograniczeniu swobody wyboru pełnomocnika przez określenie kręgu podmiotów mogących być pełnomocnikami procesowymi (art. 87 § 1 k.p.c.) (.....).

Należyte umocowanie pełnomocnika procesowego jest zatem umocowaniem udzielonym zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego o pełnomocnikach procesowych, w tym - z przepisami określającymi krąg podmiotów uprawnionych do występowania w takim charakterze. Trafny jest dominujący w orzecznictwie i piśmiennictwie pogląd, że nienależyte umocowanie pełnomocnika zachodzi zarówno wtedy, gdy jako pełnomocnik działa osoba nielegitymująca się pełnomocnictwem, jak i wtedy, gdy działa osoba, której strona udzieliła wprawdzie pełnomocnictwa, lecz z przyczyn prawnych nie może ona być pełnomocnikiem, gdyż nie należy do kręgu osób mogących w danej sprawie być pełnomocnikiem procesowym.

Mając na uwadze powyższe, w niniejszej sprawie wobec treści pełnomocnictwa procesowego, pełnomocnictwo substytucyjne uznać należy za należyte, udzielone zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego, osobie z kręgu podmiotów uprawnionych do występowania w takim charakterze.

Ze wskazanych powodów nie zaistniała podstawa do zastosowania w sprawie art. 97 k.p.c., który przewiduje możliwość dopuszczenia przez sąd tymczasowo do podjęcia naglącej czynności procesowej osoby niemogącej na razie przedstawić pełnomocnictwa, z uzależnieniem skuteczności tej czynności od jej zatwierdzenia przez stronę w terminie wyznaczonym przez sąd. (...). Osoba, która podpisała się pod pozwem złożyła bowiem ważne i skuteczne pełnomocnictwo. Kwestii następczego potwierdzenia czynności procesowych pozostawała wobec powyższego w sprawie niniejszej bez znaczenia, chociaż w tym miejscu wskazać należy, że w w/w uchwale SN wskazał, że potwierdzone mogą zostać czynności dokonane przez osobę nie legitymującą się prawidłowym pełnomocnictwem, która jednakże tym pełnomocnikiem być w świetle art. 87 k.p.c. może. E. M. jako pracownik powoda może być jego pełnomocnikiem, a wobec tego nawet gdyby przyjąć, że pełnomocnictwo substytucyjne było wadliwe istniała możliwość konwalidacji czynności dokonanych przez pełnomocnika przez stronę .

Z uwagi na powyższe Sąd Rejonowy nie naruszył przepisu art. 118 k.p.c. W sprawie niniejszej pozew złożony został w listopadzie 2017 r. , a dotyczył należności za lata 2015-2017. Dochodzone roszczenie, również za rok 2015 nie jest więc roszczeniem przedawnionym. Zarzut przedawnienia pozostawał wobec tego bezskuteczny, a nieprzedawnione i zasadne roszczenie zostało prawidłowo uwzględnione przez Sąd Rejonowy.

Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

O kosztach postępowania w instancji odwoławczej Sąd Okręgowy rozstrzygnął zgodnie z wynikiem postępowania na podstawie art. 98 k.p.c., zasądając od pozwanego na rzecz powoda poniesione przez niego koszty zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej na podstawie § 2 pkt 2 w zw. z § 10 ust.1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015r.